

OBSAH:

ČLÁNKY:

J. Kořenský: Linné na svém dvorci u Hammarby. (S 1 obr.)	1
V. Dědina: Přirozené krajiny v Československu. (Se 4 obr.)	3, 31
V. Novotný: Zdravotnictví v dobách kamenných	5
V. Krajina: Viktorie královská v botanické zahradě Karlovy university. (Se 3 obr.)	29
V. Melzer: Klanolístka. (Se 2 obr.)	37
B. Němec: Něco o anatomii šáchoru a výrobě papyru. (Se 4 obr.)	53
J. Kořenský: Dějiny knihy. (S 5 obr.)	57, 85
J. Kořínek: Biologická stanice v Roscoffu. (Se 6 obr.)	62, 83
J. Deyl: Přírodní poměry v Egyptě předdynastickým	81
B. Němec: Obilí na mincích. (Se 6 foto.)	105
O. Matoušek: O studentech v Anglii a u nás	108
F. A. Novák: Zakrslá forma jetele žíhaného. (S 1 obr.)	111
J. Meisner: Z historie bývalých botanických zahrad v Praze. (Se 2 obr.)	129
A. Pertoldová: Mé zkušenosti o zvířatech v Indii	133, 161, 189
K. Schäferna: Odstraňování tvrdých porostů na rybnících. (S 12 obr.)	135
A. Dittrich: Astronomie Indiánů Maya. (Se 3 obr.)	157, 188
B. Souček: Bod varu bezvodých kapalin	164
R. Schneider: Letošní zima. (Se 4 obr.)	181
J. Kabeřík: Vražda neviditelnou zbraní	209
J. V. Želízko: Z přírodovědecké cesty do Postojny a okolí. (Se 6 obr.)	213

DROBNÉ ZPRÁVY:

Význam smyslu pro přírodu. (B. N.) Str. 9. — Z minulosti přírodních věd. (J. S. P.) Str. 10. — Látka ke vzrůstu a vzrůst. Str. 11. — Vítr a výška rostlin. Str. 12. — Vodní brouci a rybnářství. Str. 12. — Krtek žije ze zásob. (R. J. V.) Str. 12. — Zajímavé líhnutí chrostíka. (B. Valoušek.) Str. 12. — Z chovů kapra v Čechách. Str. 13. — Úhoř na Oravě. (K. Pechoč.) Str. 13. — Velrybáři. Str. 14. — Starost o vodu. Str. 14. — Žáby škůdci ryb. (Dr. K. Schäferna.) Str. 14. — Sennarská přehrada. (V. Nk.) Str. 15. — Trvání doby čtvrtohorní. (Dr. V. Novák.) Str. 15. — Těžení nafty v Sev. Americe. (V. Nk.) Str. 16. — Lidé s orientačním smyslem. (R. J. V.) Str. 16. — Příčiny rachitidy, anglické nemoci. Str. 16. — Inteli-
--

gence a kapacita lebky. Str. 17. — Nový národní park v Sev. Americe. (J. S. P.) Str. 17. — Auto a záchrana v posledním okamžiku. — Str. 18. — Foto: Ježek, běhčící za potravou. (V. Schreiter.) Str. 11. — Stará lípa ve Vlčích. (A. Hnízdo.) Str. 17. — Život a smrt. Str. 36. — Mechanický člověk. Str. 37. — Nosatá opice. (S fotografií.) Str. 37. — Biocenosa. Str. 37. — Rosolovitě koule. Str. 38. — Nákaza při operacích. Str. 38. — Potrava lidstva. Str. 38. — Tekuté ovoce. Str. 38. — Teplota na Merkuru. Str. 38. — Měly předvěké tisovce pneumatophory? (J. Kůnský.) Str. 39. — Choroby kamene. (J. Kůnský.) Str. 39. — Dva sjezdy na ochranu přírody. (Dr. J. S. P.) Str. 39. — Rotterdamské průplavy. (R. J. V.) Str. 40. — Báje o původu kukuřice. Str. 40. — Drahé revue. Str. 40. — Nemagnetická loď. Str. 40. — Orientace včel. Str. 40. — Stavební katastrofy v Praze. (Dr. O. Matoušek.) Str. 40. — Výtvarné umění přírodních národů. (S foto.) Str. 41. — Gorila s podlouhlou lebkou. (R. V.) Str. 41. — Něco z historie mořského živočišstva. (J. K.) Str. 42. — Konipas černohlavý v Čechách. (O. Ferianc.) Str. 44. — Jeden z největších vodopádů na zemi. (Dr. V. Novák.) Str. 44. — Potíže Egypta s bohatstvím fosfátových ložisk. (Kůnský.) Str. 44. — Vynalézavá činnost. Str. 64. — Tabák v Německu. Str. 64. — Chuť a aromaticnost čajového nálevu. (Ing. Bláha.) Str. 65. — Srostlé houby. (S foto.) Str. 65. — Ondatry. Str. 65. — Dermatosy, způsobené travou. Str. 66. — Nebezpečí ve svěcené vodě. (L. S. Ch.) Str. 66. — Lučební složení bacilů tuberkulosních. (L. S. Ch.) Str. 66. — Kterak moucha leze po hladkých plochách. (L. S. Ch.) Str. 66. — Nové zdroje jodu. (Kůnský.) Str. 66. — Chemické složení hnědého uhlí. (Kůnský.) Str. 67. — Vliv kyseliny orthofosforečné na klíčivost semen. (Ing. Bláha.) Str. 67. — Dovoz cizích farmaceutických výrobků do Československé republiky. (B—ha.) Str. 67. — Průmysl obuvnický v ČSR. (B—ha.) Str. 67. — Malomocenství. Str. 67. — Most či tunel? Str. 67. — Ochrana sobů. Str. 67. — Olovo. Str. 67. — Spotřeba cukru. Str. 68. — Mátový olej. Str. 68. — Stopalcový zrcadlový teleskop. Str. 68. — Letadlo. Str. 68. — Nemoci zeslabující celý organism. (R. J. V.) Str. 68. — Laboratoř k vědeckým výzkumům. (R. J. V.) Str. 68. — Hospodářský význam Malajských státní. (V. Nk.) Str. 69. — Saze v kouři. (R. J. V.) Str. 69. — Kulhavka a slintavka. (R. J. V.) Str. 69. — Proutkaři v uhelné pánvi ruské. (Kůnský.) Str. 70. — Čtvrtstoletí sluneční léčby. (R. J. V.) Str. 70. — Pohádky. Str. 70. — Nová Pictoris. (Dr. A. Dittrich.) Str. 71. — Kouzelný proutek. (Dr. O. Matoušek.) Str. 71. — Orchideje. (Dr. F. Dušánek.) (Se 2 foto.) Str. 88. — Mimosa pudica L. (Em. G ü t t-
---

1er.) Str. 88. — Jubileum kakaa. (R. J. V.) Str. 89. — Poznámka k dějinám ovocnictví. (Procházka.) Str. 89. — Prvotní lidské rasy. (Knsk.) Str. 90. — Vliv teploty na zažívání. (Seehák.) Str. 90. — Chov bobrů v Evropě. (J. Seehák.) Str. 90. — Žlutý konipas. (O. F. rianc.) Str. 91. — Zvířata — zloději. (R. J. V.) Str. 92. — Myši — zloději. (R. J. V.) Str. 92. — Usmrcen vosou. (R. J. V.) Str. 92. — Lovení perel ve vodách Ceylonu. (V. Nk.) Str. 93. — Úhoř, přenášející chorobu. (R. J. V.) Str. 93. — Panter v městě. (R. J. V.) Str. 93. — Choroba třítný cukrové. Str. 94. — Opium. Str. 94. — Smaragdy. (R. J. V.) Str. 94. — Obrovský kráter na Aljašce. (V. Nk.) Str. 94. — Ledový krápník šumavské jeskyně. (Dr. J. K u n s k ý.) (Se 2 foto.) Str. 94. — Uhlí na Podkarpatské Rusi. (J. N á d v o r n í k.) Str. 96. — Výroba starožitností. (B. N.) Str. 113. — Vánoční jedle. (B. N.) (S obrázkem.) Str. 115. — Vylučování cukru na listech. Str. 116. Plodnice hub. Str. 116. — Rychlení rostlin. Str. 116. — Dubová alej u Hrádku. (J. Maršíček.) (S foto.) Str. 116. — Bakterie a calcium-cyanamid. (S k C h A.) Str. 116. — Dojmy chuťové. (S k C h A.) Str. 117. — Pignetův vzorec tělesné zdatnosti. (S k C h A.) Str. 117. — Hnízda stonožek. Str. 117. — Želva evropská u Bohdanče na Pardubicku. (J. Maršíček.) Str. 118. — Zahrady mravenců. (S k C h A.) (S 2 foto.) Str. 118. — Zvukové ústroje brouků. (S k C h A.) Str. 118. — Zkamenělá žába. (E. G ü t t l e r.) Str. 118. — Společnost pro ochranu ptactva v Nizozemsku. (R. J. V.) Str. 119. — Kobylky v Palestině. (R. J. V.) Str. 119. — Množství potních žláz u člověka. (S k C h A.) Str. 119. — Mendělovův mozek. (S k C h A.) Str. 119. — Čerského pohoří. (J. S. P r o c h á z k a.) Str. 119. — Bahenní sopky v naftové oblasti u Baku. (Dr. K u n s k ý.) Str. 120. — Inkoustový keř. (L. S. C h.) Str. 120. — Meteorová katastrofa v Sibíři. (Dr. A. D i t t r i c h.) Str. 120. — Dřevěný trilobit. (Mtk.) Str. 122. — V srdci Německa. (Dr. O. M a t o u š e k.) Str. 122. — Kausalita a pravděpodobnost. Str. 142. — Mneme. Str. 142. — Vzrůstové látky u rostlin. Str. 142. — Kvasinky a vitaminy. Str. 143. — Chemické vlastnosti blan výtrusů a pylových zrn. Str. 144. — Asi mlace arktických rostlin. Str. 144. — Kyslíčník uhlíčitý v lesích. Str. 144. — Vitaminy. Str. 144. — Míšenec mezi jelenem a skotem. Str. 144. — Dešťovky. Str. 144. — Termiti a prvoci. Str. 145. — Hypergeusie. Str. 145. — Sterilnost živných látek. Str. 145. — Stříbrné lišky. Str. 145. — Paměť u pavouků. Str. 145. — Život odříznuté hlavy. Str. 145. — Šest set let od smrti Marco Pola. (J. S. P r o c h á z k a.) Str. 146. — Výroba barev bakteriemi. (L. S. C h.) Str. 147. — Škůdceové knih. (L. S. C h.) Str. 147. — Dulcin. (Inž. B l á h a.) Str. 147. — Nezvyklá podívaná v Praze. (S obr.) Str. 148. — Rusové a čaj. (R. J. V.) Str. 148. — O způsobu zalednění Šumavy. (K u n s k ý.) Str. 148. — Vznik petroleje. (K u n s k ý.) Str. 148. — Chromosomy kulturních rostlin. Str. 149. — Mezihvězdné pole magnetické? (D i t t r i c h.) Str. 149. — Stáří meteorů. (Dr. A. D i t t r i c h.) Str. 149. — Váhy. (R. J. V.) Str. 149. — Zahrady Kublajě chána. Str. 150. — Liga pro ochranu přír. krás ve Švýcarsku. (R. J. V.)

Str. 150. — Büsigenova stupnice tvrdosti dřev. (S k C h A.) Str. 150. — Odkud přišel název Rudé moře? (J. S. P r o c h á z k a.) Str. 151. — Ozvěna radiových signálů v étheru. (S k C h A.) Str. 151. — Spací autobus. Str. 151. — Elektrokultura. Str. 152. — Populace Ameriky budoucnosti. (M. G ü t t l e r o v á.) Str. 152. — Chromoproteidy. (S k C h A.) Str. 152. — Kmen platanu prasklý mrazem. (Dr. J. U z e l.) (S foto.) Str. 165. — Hnědě skvrny na ovoci. Str. 166. — Bakteriové nádory na kořenech jabloní. Str. 166. — Pithecanthropus. Str. 166. — Zimní spánek křečka. Str. 167. — Počet gangliových buněk u dešťovek. Str. 167. — Parasit našich hnízdošů. (J. Š á l e k.) Str. 167. — Úhoř mění pohlaví. (R. J. V.) Str. 167. — Život užrnuté hlavy. (Se 2 fotografiemi.) Str. 169. — Želvy u Bohdanče. (R. T r é d o r.) Str. 169. — Neznámý národ. (R. J. V.) Str. 169. — O vlivu léků a alkaloidů na tep zvířat a rostlin. (R. J. V.) Str. 170. — Nový jedový pramen. (R. J. V.) Str. 170. — Mořské oko vyhorlatské. (J. N á d v o r n í k.) (S foto.) Str. 170. — Ozářený ergosterin jako lék proti rachitis. Str. 171. — Trihalogenmethany. (Inž. B l á h a.) Str. 171. — Rozšíření atropinu v durmanu. (S k C h A.) Str. 172. — Potrava racků. (Dr. J. S. P r o c h á z k a.) Str. 172. — Teplota různých plamenů. (S k C h A.) Str. 173. — Vypalované moravské mořské jíly miocenní pod mikroskopem. (B. B o u č e k.) (S foto.) Str. 173. — Ukázka našich třetíhrodních rozsivek pod drobnohledem. Zvětšeno asi 300krát. (S fotografií.) Str. 174. — K výzkumu rakoviny. (R. J. V.) Str. 174. — Tajemno. Str. 193. — Pylové láčky. Str. 194. — Nektar květů. Str. 194. — Jak žijí mořské želvy. (R. S t.) Str. 194. — Vliv implantace pohlavních žláz na aktivitu. (R. M.) Str. 195. — Rychlost vedení u sympatických nervů. (R. M.) Str. 195. — Jak ropucha získává potravu? (R. M.) Str. 195. — Družnost slepic. (R. M.) Str. 195. — Smrt krysám. (R. J. V.) Str. 195. — Kolébka lidstva? (R. J. V.) Str. 196. — Elektron. (Inž. B l á h a.) Str. 196. — Denní spotřeba kyslíku. (B - h a.) Str. 196. — Vývoz kožených rukavic z Československa. (B - h a.) Str. 196. — Hašiš. Str. 196. — Kanáři. (R. J. V.) Str. 197. — „Lovná zvěř“. (Ed. P o s p í š í l.) (S obrázkem.) Str. 198. — Kaloni. (R. J. V.) Str. 199. — Péče o potomstvo škvorů. (R. M.) Str. 199. — Vidění barev u myši. (R. M.) Str. 199. — Pocinované olověné tuby. (Inž. B l á h a.) Str. 199. — Barevný film. (Inž. B l á h a.) Str. 200. — Nordická věda. Str. 224. — Spekulativní přírodní věda. Str. 225. — Umělé kultury námelu. Str. 225. — Bakterie u uhlí. Str. 226. — Mořská voda a krev. Str. 226. — Soja. Str. 227. — Primulky. Str. 227. — Spirální pohyby u člověka. Str. 227. — Pohyb dětí. Str. 228. — Vaz v Luhách u Chlumce n. Cidl. Str. 228. — Památná lípa u Jemnice. (Foto K. K o p ř i v a.) Str. 228. — Jak rostliny prozradily popelnice. (J. B a b i č k a.) Str. 228. — Zamrzlá nádrž kolem teplého pramene v lázních Bohdančí. (V. M a c h á č e k.) Str. 229. — Křeček a letošní zima. Str. 229. — Následky kruté letošní zimy na Pardubicku. (J. M a r š í č e k.) Str. 229. — Želva evropská u Bohdanče na Pardubicku. (J. M a r š í č e k.) Str. 230. — Sucho a ubývání ptactva. (R. J. V o n k a.) Str. 230. — Nové použití kaučuku.

(R. J. V.) Str. 231. — Největší had na světě. (R. J. V.) Str. 231. — Železnice šíří rostliny. (SkChA.) Str. 231. — Lišejnky v lidovém lékařství. (J. Nádvořník.) Str. 232. — Jak chránit jabloně proti mšici krvavé. (J. Babička.) Str. 232. — Květena v listopadu a prosinci. (E. Güttler.) Str. 232. — Znamenitá dojnice. (R. J. V.) Str. 233. — Komensalismus kraba s medusou. (R. M.) Str. 233. — O symbiose mravenců a mšic. (R. M.) Str. 233. — Psi dostihy. (R. J. V.) Str. 233. — Snív na největších Sahary. (R. St.) Str. 234. — Gumovníky a Ford. (R. J. V.) Str. 234. — Rozdíl teploty zdrojem energie. (R. J. V.) Str. 234. — Slovenské ovoce. (B-ha.) Str. 235. — Zápach ozonu. (B-ha.) Str. 235. — Končiny, které přitahují blesky. (R. J. V.) Str. 235. — Radioaktivita vína. (Knsk.) Str. 235. — O prachových mračcích na Slovensku. (Dr. Kunský.) Str. 235.

Z NASÍ PŘÍRODY:

Umění zobonosek. (Dr. K. Závadský.) (S obr.) Str. 18. — O jirčích. (J. Šálek.) Str. 20. — O roháčích na Pardubicku. (J. Musílek.) Str. 48. — Astronomická zpráva pro říjen až prosinec 1928. Str. 49. — O některých cizích rostlinách naší flory. (E. Güttler.) Str. 72. — Zajímavý úlovek kvičaly. (J. Mulač.) Str. 72. — Ke zprávě o evropské bahenní železe u Pardubic. (Dr. M. Záleský.) Str. 175. — Astronomická zpráva na duben—červen 1929. (Dr. A. Dittrich.) Str. 175. — Zajíc v zimě. (Miloš Seifert.) (S obrázkem.) Str. 200. — Zajímavý přírůstek naší domácí zvířeny. (Dr. J. Obenberger.) (S obr.) Str. 202. — Párek pozoruhodných zmijí z okolí Nového Strašecí. (Dr. K. Koubek.) (Se 4 foto.) Str. 236. — Choroš březový. (V. Melzer.) Str. 238. — Zbrašovské krápníkové jeskyně. (J. Chromý.) Str. 239. — Nový druh ostružiníku. (F. Maloch, 4 foto.) Str. 240. — Astronomická zpráva na červenec—září 1929. (Dr. A. Dittrich.) Str. 241.

ROZHLEDY:

Souměrnost živých bytostí. (R. Vonka.) Str. 20. — Křemenné sklo. (Inž. Bláha.) Str. 22. — Z nové cesty E. Nordenskjöldka k Indiánům. (J. V. Želízko.) Str. 23. — Hvězdárna ostrova Velikonočního. (Dr. A. Dittrich.) Str. 23. — Syntetická hnojiva dusíkatá. (Dr. Z. Kobza.) Str. 45, 124. — Nález kulmu v Čechách? (Dr. O. Matoušek.) Str. 46. — Něco nového o začátcích soustavy Koperníkovy. (Dr. A. Dittrich.) Str. 47. — Beozar. (Vč.) Str. 47. — Rostlinné jedy a léky. (Jan Matzner.) Str. 74, 243. — Pravý smysl studia přírody. (Miloš Seifert.) Str. 75. — O tučnici a lékařském významu rosičky. (Dr. Oldřich Košťál.) Str. 97. — Astronomická zpráva pro leden—březen 1929. Str. 98. — Umělý život. (Prof. dr. B. Němec.) Str. 122. — Z výzkumů v pravěké slují na Volyňce. (J. V. Želízko.) Str. 176. — K ochraně přírody. (J. Nádvořník.) Str. 241. — Prostorový činitel a jeho význam. (J. Seehák.) Str. 242.

Z PŘÍRODOVĚDECKÉ PRACOVNY:

Nové uspořádání čtvrtohor v Národním muzeu. (Dr. J. S. Procházka.) — Nizkofrekventní zesilovač. (Inž. Pořízka.) (S obr.) Str. 24. — Kapacita kondensátoru. (J. Filey.) Str. 77. — Transformátorové zesilovače. (Inž. Vojtěch Pořízka.) (Se 3 obrázky.) Str. 100. — Radioamatérská svépomoc. (R. J. V.) Str. 101. — Radio a brouk. Str. 101. — Radio v Japonsku. (R. J. V.) Str. 101. — Odporový zesilovač (dvou- a třílampový). (Inž. V. Pořízka.) (Se 2 obrázky.) Str. 125. — Nizkofrekventní zesilovač odporový kombinovaný s transformátorovým. (Inž. V. Pořízka.) (Se 3 obrázky.) Str. 205. — Push-Pull zesilovač. Str. 205. — Zesilovač napájený střídavým proudem přímo ze sítě. Str. 206.

Z NAŠICH SKOL:

O „řeckém ohni“ a ledku. (V. tř. reál. gymn. v Boskovicích.) Str. 49. — Záhady tělesného organismu. Str. 99. — Škola pro přírodu. (K. Hroch.) Str. 177. — Vegetace letošní zimy (1928). Str. 178. — Význam vitaminů pro naše zdraví. Str. 203, 247. — Fasciace u třešní. (J. Šafář, s foto J. Škurny.) Str. 246. — Z chemického praktika ref. reál. gymnasia v Čes. Lípě. (J. M. Ch.) Str. 246.

O KNIHÁCH:

Zprávy o nové literatuře, str. 26, 50, 78, 101, 127, 155, 178, 206, 247.

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA:

Šestý sjezd přírodopyců, lékařů a techniků. (S foto účastníků II. sjezdu slovanských botaniků.) Str. 28. — Přírodovědecký sbor Národního muzea v Praze. Str. 28. — Bedřich Münzberger †. (B. N.) Str. 28. — Sdružení pro výzkum evropského kvarténeru. Str. 52. — Akvaristicko-přírodopisný spolek v Užhorodě. (J. Nádvořník.) (S foto.) Str. 103. — Schůze Přírodovědeckého sboru Národního muzea dne 7. listopadu 1928. (—a.) Str. 103. — O pronikání české přírodovědecké práce do ciziny. Str. 104. — Zajímavý zjev pospečný. (M. Krejčí; se 4 fotografiemi.) Str. 153. — Prof. dr. Karel Vorovka †. Str. 155. — Prof. L. Sawicki †. (O. Matoušek.) Str. 156. — Alfred Edmund Brehm. Str. 156. — Čsl. společnost pro mineralogii a geologii. (Mtk.) Str. 179. — Schůze Přírodovědeckého sboru Národního muzea. (J. S. P.) Str. 179. — Pracovní sdružení učitelů na Čáslavsku. (Hroch.) Str. 180. — Dr. Thomas Bur Osborn †. Str. 180. — Thomas C. Chamberlin †. (O. Matoušek.) Str. 180. — Nová přímořská výzkumná stanice německá. (J. S. Procházka.) Str. 208. — Přírodovědecké oddělení městského muzea v Plzni. (Mtk.) Str. 208.